

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/55/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7108206607
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Galdunová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7108206607.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Galdunovej a sudcov JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Alexandra Husivargu v spore žalobcov: 1. Ľ. A., P. M.Á., nar. X. X. XXXX, bytom v C., Ľ. XX, 2. B. A., nar. XX. X. XXXX, bytom v C., Ľ. XX, zastúpených JUDr. Jolanou Fuchsovou, advokátkou, so sídlom v Košiciach, Štúrova 20, proti žalovaným: 1. P. G., nar. X. X. XXXX, trvale bytom v C., C. XX, zastúpený JUDr. Milošom Kaščákom, advokátom, so sídlom vo Vranove nad Topľou, Kalinčiakova 10, 2. B. L., nar. XX. X. XXXX, bytom v C., Ľ.Á. X, t.č. vo výkone trestu v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby, Gucmanova 19/670, Leopoldov, zastúpený JUDr. Tiborom Bacsóm, advokátom, so sídlom v Košiciach, Žriedlová 28, o náhradu nemajetkovej ujmy s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného v 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 9. októbra 2018 sp. zn. 15C/42/2008

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 9. októbra 2018 č.k. 15C/42/2008-651 vo výroku, ktorým uložil povinnosť žalovanému v 2. rade zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 165.969 € (5. mil. Sk) a žalobcovi v 2. rade sumu 165.969 € (5. mil. Sk) do 15 dní od právoplatnosti rozsudku a vo výroku o trovách konania, ktorým súd žalovaným v 1. a 2. rade uložil povinnosť nahradiť spoločne a nerozdielne žalobcom v 1. a 2. rade trovy konania v rozsahu 100 %.

Žalobcovia v 1. a 2. rade majú proti žalovanému v 2. rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice I (ďalej len súd prvej inštancie alebo len súd) rozsudkom zo dňa 9. októbra 2018 č.k. 15C/42/2008-651 uložil žalovanému v 1. rade povinnosť zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 165.969 € (5.000.000,- Sk) a žalobcovi v 2. rade sumu 165.969 € (5.000.000,- Sk) do 15 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.), uložil žalovanému v 2. rade povinnosť zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 165.969 € (5.000.000,- Sk) a žalobcovi v 2. rade sumu 165.969 € (5.000.000,- Sk) do 15 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok II.) a žalovaným v 1. a 2. rade uložil povinnosť nahradiť spoločne a nerozdielne žalobcom v 1. a 2. rade trovy konania v rozsahu 100 % (výrok III.).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobcovia v 1. a 2. rade domáhali od žalovaného v 1. rade povinnosti zaplatiť každému zo žalobcov sumu 165.969 € (5.000.000,- Sk) a od žalovaného v 2. rade povinnosti zaplatiť každému zo žalobcov sumu 165.969 € (5.000.000,- Sk) titulom náhrady nemajetkovej ujmy, spolu s náhradou trov konania. Žalobu odôvodnili tým, že nebohý M. P. A. bol ich synom, narodil sa dňa 15.12.1975 ako druhé dieťa a zomrel dňa 23.4.2005 po prevoze do nemocnice následkom strelného poranenia hlavy dňa 23.4.2005 okolo 21,25 h. na Watsonovej ulici pri streľbe na B. N. nachádzajúceho sa v aute zn. Mercedes Benz, N.: C. XXX V., čím mu boli spôsobené zranenia, ktorým po prevoze do nemocnice podľahol. V čase streľby na B. N. sedel syn Roman v osobnom motorovom vozidle

VW Golf, N.: C. XXX K., ktoré stálo na Urbánkovej ulici. Syn chcel spolu s priateľkou a kamarátom navštíviť pizzeriu Astra, preto jeho priateľka vyšla z auta a šla sa pozrieť, či je táto pizzeria otvorená. Pri streľbe na B. N. náhodná strela zasiahla syna žalobcov a následkom priestreľu hlavy po prevoze do nemocnice podľahol zraneniam. Syn P. bol ich nesmiernou oporou, pravou rukou pri organizovaní opráv a rekonštrukcie domu a pri vybavovaní všetkého namiesto otca. V roku 2002 žalobca v 2. rade utrpel úraz hlavy. Po následnej operácii hlavy sa život žalobcom obrátil naruby, začal sa uberať iným smerom. Začali hospitalizácie v nemocnici, ošetrovania u lekárov, rehabilitácie a vtedy im bol syn najväčšou oporou. Keďže manžela nikdy nemohli nechať bez opateru samého, syn im ochotne a obetavo s ním pomáhal. Syn žil po celý čas s rodičmi v spoločnej domácnosti, prispieval im finančne, keďže žalobkyňa v 1. rade nemohla už ďalej pracovať, lebo manžel potreboval a doposiaľ potrebuje 24-hodinovú opateru a zabezpečenie zdravotnej starostlivosti o manžela bolo finančne nákladné. Syn ich vozieval do nemocnice a do kúpeľov. Syn im pomáhal s kúpaním žalobcu v 2. rade, učili ho chodiť, krmili ho, obliekali ho a učili ho základnej hygiene. Syn kúpil aj posilňovací stroj na cvičenie, aby čo najviac uľahčil starostlivosť o manžela žalobkyne v 1. rade, aby nemusela vždy chodiť na rehabilitácie mimo domu. V roku 2004 si syn svojpomocne začal upravovať priestor v podkroví domu, aby bol pri rodičoch a zároveň, keďže mal dlhoročnú priateľku, uvažovali o svadbe a bývaní. Syn bol zdravý, nemal žiadne zdravotné komplikácie, prekonal iba bežné choroby, vážnejšie ochorenie, úrazy ani operácie nemal. Úspešne ukončil štúdium na Filozofickej fakulte v Prešove, inštitút turizmu a hotelového manažmentu, anglický, nemecký a francúzsky jazyk a pripravoval sa na založenie rodiny so svojou priateľkou. Mal svoje plány, chcel toho veľa dosiahnuť aj v pracovnej oblasti. Bol zodpovedný, ctižiadostivý, usilovný, medzi spolužiakmi a kamarátmi veľmi obľúbený pre svoju skromnosť, kamarátsku povahu. Mal veľmi pekný vzťah so sestrou a jej synom B., ktorý ho zbožňoval. V mnohých veciach si so sestrou pomáhali, zdôverovali sa jeden druhému a radili sa. Dňa 23. 4. 2005 sa žalobcom zrútil celý svet. Ešte v ten večer spolu so synom sedeli v obývacej izbe, rozprávali sa a potom o 20,30 h. odišiel z domu so slovami, že len na chvíľu a viac sa nevrátil. Žalobkyňa v 1. rade prežívala bezmocnosť, smútok a žiaľ. Smrť syna bola neočakávaná, zapôsobila na nich a pôsobí na nich doposiaľ obzvlášť traumaticky. Protiprávnym konaním žalovaných došlo k beznádejnému zlomu v ich rodinnom živote. Došlo k pretrhnutiu citovej väzby a stratili to najcennejšie pre rodičov - dieťa. S nebohým synom tvorili plne fungujúcu rodinu, jeho smrťou boli ochudobnení o sféru prirodzených vzťahov s najbližším rodinným príslušníkom, o stratu lásky a radosť s ním prežívaných. Navždy a nenávratne stratili milovanú bytosť a s ním istotu rodinného zázemia. Žalobkyňa v 1. rade od smrti syna je so žalobcom v 2. rade v stálej ambulantnej psychiatrickej liečbe, má depresívne stavy spojené s plačom, úzkosťou a bolesťou vyvolané stratou syna, čo jej znemožňuje zapojiť sa do normálneho života. Žalobca v 2. rade na pohrebe syna skolaboval, jeho zdravotný stav sa zhoršil, bol kritický, prestal hovoriť, jesť, chodiť. Za pomoci priateľov a rodiny ho musela začať znova učiť základným návykom. Protiprávnym zásahom žalovaných, a to usmrtením syna, bolo porušené právo na ochranu osobnosti žalobcov, ktorého následky nie je možné odstrániť morálnou satisfakciou, pretože žiadna forma morálneho zadosťučinenia by nepostačovala na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma na osobnosti, čo vyplýva z okolností prípadu a vysokej intenzity nepriaznivého následku konania žalovaných. V danom prípade je totiž následok nereparovateľný. Intenzitu zásahu zvyšuje skutočnosť, že so synom prežili žalobcovia celý život v spoločnej domácnosti, zomrel v mladom veku 29 rokov a jeho smrť vzhľadom na jeho dobrý zdravotný stav bola nečakaná, zdruvujúca, nezmyselná, spôsobená neľudským a nezodpovedným správaním cudzej osoby. Syn mal právo na život, právo naplniť svoje sny a plány, právo prežiť plnohodnotný život. Bol zodpovedný a rozvážny mladý človek, ktorý mal všetky predpoklady stať sa úspešným mužom, manželom a otcom. Žalobcovia poukázali na ustanovenie § 11 Občianskeho zákonníka, § 13 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13. 10. 2005 sp. zn. 1Co/201/2005. K žalobe pripojili dôkazy - lekársku správu MUDr. Tatiany Petrušovej, lekársku správu MUDr. Evy Janičkovej, lekársku správu MUDr. Jaroslava Šplíchala, lekársku správu MUDr. Zuzany Beňáčkovej, potvrdenie o zdravotnom stave nebohého syna Romana, rodný list nebohého P. A., úmrtný list nebohého P. A., obžalobu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry zo dňa 27. 4. 2007.

3. Právne vec posúdil podľa § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka spolu s § 15, § 16 OZ. Považoval za nesporne preukázané, že došlo k zásahu do sféry nemajetkových práv oboch žalobcov vzhľadom k tomu, že žalovaní v 1. a 2. rade boli právoplatným rozhodnutím súdu (ust. § 193 CSP) uznaní vinnými zo spáchania trestného činu vraždy podľa § 219 Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005, žalovaný v 1. rade z trestného činu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 185 ods. 1 písm. a/, ods. 5 Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005, trestného činu poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1, 3 písm. a/ Trestného zákona účinného do 30. 6. 2005 a žalovaný v 2. rade

z trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005, trestného činu nedovoleného ozbrojovania, obchodovania so zbraňami podľa § 185 ods. 1 písm. a/, ods. 5 Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005, trestného činu poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1, 3 písm. a/ Trestného zákona účinného do 30. 6. 2005. Je daný kauzálny nexus medzi porušením práva a následkom, ktorý žalobcom vznikol. Inak povedané, žalovaní v 1. a 2. rade zodpovedajú za nemajetkovú ujmu, ktorá žalobcom vznikla podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z uvedených dôvodov, dôvodnosť žaloby čo do jej základu vo vzťahu k oboj žalovaným v 1. a 2. rade bola preukázaná.

4. Podľa právoplatného rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku zo dňa 9. 8. 2016 č.k. PK-1T/14/2007-19126 P. G. i napriek tomu, že spáchal skutky opísané v 2.), 10.) a 13.) bodoch rozsudku, on, B. L. a R.G., ktorí mali vedomosť o tom, že konajú v záujme zločineckej skupiny a v úmysle odstrániť šéfa konkurenčnej zločineckej skupiny, dňa 23. 4. 2005 asi o 21,25 h. v Košiciach po tom, čo sledovali B. N. z miesta jeho bydliska na odcudzenom osobnom motorovom vozidle zn. Q. P. 166 ev. č. KE 333BT, na ktorom použili odcudzenú tabuľku s ev. č. EV XXXBK a ktoré viedol R.G., zastavili v čase svetelnej signalizácie so znamením „stop“ vozidlo vedľa stojaceho vozidla zn. Mercedes Benz ev. č. C. XXXDY, ktoré viedol B. N. smerom na ulicu Watsonovu, vzápätí P.Ó. G. v úmysle usmrtiť B. N., cez otvorené okno pravých zadných dverí maskovaný čiernou kuklou vystrelil na neho dávku najmenej 21 nábojov zn. Tokarev zo samopalu vzor 24 alebo 26 tzv. „pumpa“ kalibru 7,62 mm, potom B. L. maskovaný obdobným spôsobom po vystúpení z vozidla cez ľavé zadné dvere prešiel okolo zadnej časti ich vozidla k zadnej časti vozidla riadeného B. N., ktorý sa v tom čase pohol smerom na ulicu Watsonovu, a v úmysle usmrtiť B. N., zo samopalu typu AK 47 kalibru 7,62 mm vystrelil dávkami najmenej 29 nábojov vzor 43 smerom na vozidlo zn. Mercedes, čím P. G. B. N. spôsobil najmenej 10 strelných poranení, a síce priestrel hlavy a mozgu, priestrel hrudníka a chrbta, priestrel ľavého a pravého ramena, ľavého predlaktia a ďalšie zranenia, v dôsledku ktorých menovaný po prevoze do nemocnice týmito zraneniami podľahol, pričom v dôsledku streľby B. L. na vozidlo zn. Mercedes, ktoré asi po 70 metroch narazilo do stĺpa verejného osvetlenia na pravej strane vozovky, došlo k strelnému poraneniu osôb sediacich v osobnom motorovom vozidle zn. Volkswagen Golf ev. č. C. XXXBK na ulici F. Z. C., a to hlavy P. A., ktorý tomuto zraneniu po prevoze do nemocnice podľahol a k strelnému poraneniu Q. P., ktorá utrpela priestrel oboch predkolení s dobou liečenia od 23. 4. 2005 do 18. 8. 2005, pričom obžalovaní poškodením vozidla zn. Mercedes Benz ev. č. C. XXXDY spôsobili škodu O. I. v sume 737.948,- Sk (24 495,39 Eur), poškodením vozidla zn. Renault Clio ev. č. KE XXXCB B.. P. O. škodu v sume 25.022,- Sk (830,58 Eur), poškodením fasády rodinného domu na ulici F. Č.. X B.. Y. O. škodu v sume 2 906,90 Sk (96,49 Eur) a poškodením budovy autoservisu B. P. škodu v sume 3 058,30 Sk (101,52 Eur), pričom P. G. v čase skutku prechovával samopal vzor 24 alebo 26 tzv. „pumpu“ kalibru 7,62 mm bez povolenia a B. L. v čase skutku prechovával samopal typu AK 47 kalibru 7,62 mm bez povolenia. V 20.) bode rozsudku obžalovaný P. G. iného úmyselne usmrtil, spáchal uvedený čin opätovne, ako člen organizovanej skupiny a z inej obzvlášť zavrhnutiahodnej pohnútky, bez povolenia prechovával hromadne účinnú zbraň a spáchal uvedený čin ako člen zločineckej skupiny, poškodil cudziu vec a spôsobil uvedeným činom značnú škodu, obžalovaný B. L.Š. konaním nebezpečným pre spoločnosť, ktoré bezprostredne smerovalo k dokonaniu trestného činu a ktorého sa dopustil v úmysle iného úmyselne usmrtiť, spáchať uvedený čin ako člen organizovanej skupiny a z inej obzvlášť zavrhnutiahodnej pohnútky, ale k dokonaniu trestného činu nedošlo, inému z nedbanlivosti spôsobil ťažkú ujmu na zdraví a smrť, bez povolenia prechovával hromadne účinnú zbraň a spáchal uvedený čin ako člen zločineckej skupiny, poškodil cudziu vec a spôsobil uvedeným činom značnú škodu. Tým spáchali v bode 20.) rozsudku obžalovaný P. G. trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, ods. 2 písm. c/, písm. i/, písm. j/ Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005, trestný čin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 185 ods. 1 písm. a/, ods. 5 Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005, trestný čin poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Trestného zákona účinného do 30. 6. 2005, obžalovaný B. L.Š. pokus trestného činu vraždy podľa § 8 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 2 písm. i/, písm. j/ Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005, trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005, trestný čin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 185 ods. 1 písm. a/, ods. 5 Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005, trestný čin poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Trestného zákona účinného do 30. 6. 2005. Obžalovaný P. G. podľa § 219 ods. 2, s použitím § 35 ods. 2, 3, § 29 ods. 3 Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005 bol odsúdený na súhrnný výnimočný trest odňatia slobody na doživotie. Obžalovaný B. L. podľa § 219 ods. 2 s použitím § 35 ods. 2, § 29 ods. 2 Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005 na úhrnný výnimočný trest odňatia slobody vo výmere 25 rokov.

5. Súd prvej inštancie vychádzal z úvahy, že smrť blízkej osoby - syna, je pre pozostalých a hlavne rodičov traumatizujúca a smutná udalosť, preto nepochybne smrťou syna došlo k zásahu do práva na súkromný a rodinný život žalobcov, ktoré zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, najmä v citovej oblasti, aby tak fyzická osoba mohla rozvíjať a naplňovať vlastnú osobnosť. Je zrejmé, že došlo na strane žalobcov k takej ujme, ktorá im úplne bráni naplňovať ich citové potreby vo vzťahu k synovi, ktorý s nimi žil v jednej domácnosti, nemal ešte vlastnú rodinu, ale chcel si ju v blízkej budúcnosti založiť a podľa výpovedí žalobcov a svedkov, bol medzi nimi mimoriadne blízky vzťah. Teda nemajetková ujma, ktorá žalobcov postihla, zasiahla bezprostredne osobnostnú sféru, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) sféra. Konštatoval, že žalobcovia mali so synom blízky vzťah a vzhľadom na následok, ktorý je nereparovateľný, rodičia žili a plánovali do budúcnosti so synom v spoločnej domácnosti, mal právo na život, právo naplniť si svoje sny a ďalšie plány do budúcnosti, právo prežiť plnohodnotný život, mal všetky predpoklady stať sa úspešným manželom a otcom. Žalobkyňa v 1. rade od smrti syna doposiaľ má preukázateľne zdravotné problémy, je v ambulantnej psychiatrickej liečbe, máva depresívne stavy spojené s plačom, úzkosťou a bolesťou vyvolané stratou syna, čo jej znemožňuje zapojiť sa do normálneho života. Svedčia o tom lekárske správy MUDr. Tatiany Petruškovej, MUDr. Evy Janičkovej, MUDr. Jaroslava Šplíchala a MUDr. Zuzany Beňačkovej. Zdravotný stav žalobcu v 2. rade sa po pohrebe syna zhoršil, bol kritický, prestal hovoriť, jesť, chodiť. V súčasnosti je jeho zdravotný stav stabilizovaný. Smrťou dieťaťa je rovnako postihnutý každý rodič bez ohľadu na svoj vek, pričom v tomto prípade rezonovala skutočnosť, že išlo o jediného syna žalobcov.

6. Podľa právneho názoru súdu, úmrtím nebohého P. A. došlo k zásahu do emocionálnej sféry žalobcov, k neodvratiteľnému zásahu do práva na ochranu ich súkromia a rodinného života podľa § 11 Občianskeho zákonníka, pričom tento zásah je nezvratný a ničím nenapraviteľný, keďže žalobcovia prišli o syna, s ktorým tvorili plnohodnotne fungujúcu rodinu. Smrť nebohého P. A. zasiahla do ich života nečakane a tragicky, zásadným spôsobom a nenávratne pretrhla citové väzby mladej začínajúcej rodiny, z čoho je zrejmé, že žiadna forma morálneho zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka by nepostačovala na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma na strane žalobcov, ktorých právo na ochranu osobnosti bolo porušené zásahom s neodstrániteľnými následkami. Mal za to, že nakoľko nie je možné upustiť od neoprávnených zásahov, resp. aby sa následky tohto zásahu odstránili, je namieste použitie ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, kde takýto spôsob odškodnenia je jediným riešením v prípadoch ochrany osobnosti pozostalých. Žiadna z morálnych noriem zadosťučinenia nie je postačujúca pri takomto zásahu ako je smrť, ktorá je nezvratná. Jediným možným zadosťučinením, ktoré samé o sebe úplne nenahradí škodu vzniknutú obom rodičom, je zadosťučinenie v peniazoch, ktoré čiastočne môže zmierniť neoprávnený zásah do ich práv.

7. Súd ďalej vyhodnotil intenzitu zásahu do osobnostných práv žalobcov, resp. okolností prípadu, najmä toho, či škoda bola spôsobená úmyselne alebo nie, či nedošlo k čiastočnému odškodneniu, prípadne iné okolnosti. Poukázal na to, že žalovaní P. G. a B. L. konali v záujme zločineckej skupiny v úmysle odstrániť šéfa konkurenčnej zločineckej skupiny potom, čo sledovali B. N. z miesta jeho bydliska na odcudzenom osobnom motorovom vozidle, pričom došlo k strelnému poraneniu osôb sediacich v motorovom vozidle Volkswagen Golf na F. F. Z. C.. Došlo k zbytočnej smrti mladého človeka P. A. vo veku 29 rokov a poškodeniu zdravia jeho priateľky z nedbanlivosti žalovaných. Žalovaní skutok popreli tak v trestnom konaní ako aj v občianskoprávnom konaní a k odškodneniu žalobcov, ani čiastočnému, z ich strany nedošlo.

8. Posudzujúc výšku nemajetkovej ujmy súd zdôraznil, že nemajetková ujma sa nedá presne vyjadriť v peniazoch, pretože ju nikdy nemožno reálne nahradiť peniazmi. Podľa súdu nebolo možné vyvodit' ani žiaden objektivizovateľný trend toho, aká mala byť výška náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom priznaná. K tvrdeniu žalovaného v 2. rade, že je nemajetný a preto nemá z čoho žalobcom zaplatiť súd vyslovil názor, že majetkové pomery oboch žalovaných sa môžu do budúcnosti zmeniť, každý zo žalovaných môže do budúcnosti napr. dediť majetok a teda nie je vylúčené, aby nároky žalobcov boli uspokojené. Vzhľadom na uvedené závery a citované zákonné ustanovenia súd žalobe vyhovel v celom rozsahu a žalovaným uložil povinnosť zaplatiť žalobcom sumu uvedenú vo výroku rozsudku.

9. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcom v 1. a 2. rade, ktorí mali plný úspech, priznal proti žalovaným v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

10. Proti uvedenému rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalovaný v 2. rade voči výroku II. a výroku o trovách konania medzi ním a žalobcami, z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP, nakoľko súd prvej inštancie podľa neho dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Dôvodil, že sa súd nedostatočným spôsobom vysporiadal s výškou určenej náhrady. Samotný súd uvádza rozhodnutia vo veciach náhrady nemajetkovej ujmy za smrť osôb pri dopravnej nehode, kde táto je vyčíslená od 8.300 € do 25.000 €. Zároveň súd v odôvodnení poukazuje na to, že za vážne duševné poruchy vzniknuté spôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií podľa zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia je priznávané bodové ohodnotenie od 260 2.300 bodov, na základe čoho náhrada činí od 4.400 do 20.000 €. Podľa názoru odvolateľa z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je zrejmé, prečo okresný súd stanovil náhradu nemajetkovej ujmy vysoko nad uvedený rozsah priznávanej náhrady a náhradu stanovil maximálnou žalobcami požadovanou čiastkou 165.969 €. Nezhľadil ani majetkové a sociálne pomery žalovaného v 2. rade, teda možnosti úhrady takejto vysokej čiastky.

12. K podanému odvolaniu sa žalobcovia vyjadrili písomne tak, že navrhli napadnutý rozsudok v celom rozsahu potvrdiť a uplatnili si náhradu trov odvolacieho konania. Poukázali na to, že žalovaný základ nároku nespochybňuje, spochybňuje len výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. Podľa žalobcov súd prvej inštancie jasne zdôvodnil výšku priznanej finančnej náhrady za zásah do ich rodinného a súkromného života, pričom osobitosti tohto konkrétneho prípadu sú zrejmé. Zdôraznili, že ich syn zomrel násilnou smrťou v dôsledku kriminálneho protiprávneho konania žalovaných, keď sa stal obeťou streľby napriek tomu, že sám nebol členom podsvetia, teda sa sám svojím konaním nevystavoval riziku stretu a konfliktu s takto nebezpečnými osobami. Ide o obzvlášť zavrhnutiahodný spôsob a okolnosti usmrtenia človeka, ktorý odôvodňuje aj zvýšenú sumu náhrady nemajetkovej ujmy. Tak, ako v priebehu celého konania, žalobcovia poukázali na ich nadštandardne intenzívny vzťah so synom, ktorý bol pre nich nesmierne dôležitý, zároveň poukázali jeho vek, plány založiť si rodinu, z ktorej by pre žalobcov vzišli vnúčatá. Práve v celkovej nadštandardnosti ich vzťahu a absolútnej dôležitosti, potrebnosti syna ich v živote, keďže boli naňho odkázaní, je podľa nich daný dôvod na priznanie finančnej čiastky v nadštandardnej výške. Opakovane poukázali na to, že so synom žili v spoločnej domácnosti. O žalobcu v 2. rade sa plnohodnotne staral, zabezpečoval chod domácnosti, vykonával potrebné práce v dome a na pozemku, pri dome, ako aj finančne sa o nich staral. Zároveň lekáorskými správami zdokladovali svoj zdravotný stav, do ktorého sa dostali v dôsledku smrti syna. Poukázali na svedecké výpovede, z ktorých vyplývajú nimi uvádzané a tvrdené skutočnosti, ako aj na doložené listinné dôkazy. K majetkovým a sociálnym pomeroch žalovaného v 2. rade uviedli, že tento sa venoval kriminálnej činnosti ako člen zločineckej skupiny, čo je zrejmé z odsudzujúceho rozsudku Špecializovaného Trestného súdu v Pezinku, pričom príjmy z takejto jeho činnosti nie sú legálne, a teda nie sú preveriteľné. Je však pravdepodobné, že majetkové pomery žalovaného v 2. rade sú značné.

13. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného v 2. rade ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. e/, f/ a h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

14. Odvolaním bol napadnutý iba výrok, ktorým súd uložil povinnosť žalovanému v 2. rade zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade náhradu nemajetkovej ujmy a výrok o trovách konania medzi žalovaným v 2. rade a žalobcami.

15. Výrok, ktorým súd uložil povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy žalovanému v 1. rade, nadobudol právoplatnosť a nebol predmetom odvolacieho prieskumu.

16. Rozsudok je v napadnutom výroku, ktorým súd uložil žalovanému v 2. rade povinnosť zaplatiť žalobcom každému po 165.969 Eur a vo výroku o trovách konania vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle ust. § 387 ods.1 CSP potvrdil.

17. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 18. februára 2020 o 10.30 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 202, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 12.2.2020 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1,3 CSP.

18. Žalovaný v 2. rade uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods.1 písm. f/a h/ CSP, t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h).

19. K jednotlivým odvolacím dôvodom uplatneným žalovaným v 2. rade odvolací súd uvádza nasledovné:

20. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 CSP (do 30.6.2016 s ust. § 132 O.s.p.), a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo.

21. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývajú z prednesov strán alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 192, § 193 a § 205 CSP (do 30.6.2016 z ust. § 133 až 135 O.s.p.).

22. K odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

23. Odvolací súd dospel k záveru, že uvedené odvolacie dôvody neboli naplnené.

24. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu pre náležité zistenie skutkového stavu, vykonanie ďalších dôkazov nebolo potrebné, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ust. § 191 a § 192 CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých aj založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver.

25. Žalovaný v odvolaní argumentuje skutočnosťami, ktoré uvádzal už v konaní pred súdom prvej inštancie a s ktorými sa súd náležite a správne vysporiadal pri rozhodovaní daného sporu, preto jeho odvolacie námietky nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku a neumožňujú prijať iné závery.

26. Súd svoje úvahy, ako dospel k svojim záverom, vrátane odôvodnenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy, podrobne uviedol v odôvodnení napadnutého rozsudku s poukazom na zistený skutkový stav a právne predpisy, ktoré aplikoval a odôvodnenie rozsudku dáva odpoveď na odvolacie námietky žalovaného.

27. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s dôvodmi napadnutého rozsudku, na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP) a na zdôraznenie správnosti napadnutého odvolací súd uvádza nasledovné:

28. Žalobcovia sa podanou žalobou domáhali od každého zo žalovaných v 1. a 2. rade zaplata sumy 165.969 Eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku ako náhrady nemajetkovej ujmy z titulu zásahu do ich osobnostných práv podľa ust. § 11, § 13 a nasl. Občianskeho zákonníka, lebo v dôsledku streľby B. L. došlo k strelnému poraneniu osôb sediacich v osobnom motorovom vozidle zn. Z. W. C. XXX K.

G. F. F. Z. C.T., a to hlavy ich syna P. A., ktorý tomuto zraneniu po prevoze do nemocnice podľahol a k strelnému poraneniu jeho priateľky Q. P., ktorá utrpela priestrel oboch predkolení.

29. Súd prvej inštancie správne poukázal na základné znaky zodpovednosti stanovenej v § 13 Obč. zák., ako aj podmienky pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy. Správne vychádzal z úvahy, že právo na súkromie a rodinný život sú chránené podľa § 11 Občianskeho zákonníka a konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie väzieb členov rodinného vzťahu stratou blízkej osoby je konaním, ktoré nesie znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny (rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/168/2009, sp. zn. 5Cdo/265/2009, sp. zn. 3Cdo/228/2012).

30. Žalovaný nespochybňuje základ nároku (ktorý jednoznačne vyplynul z vykonaného dokazovania, a to najmä z rozsudku Špecializovaného súdu v Pezinku), ale namieta len súdom stanovenú výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy.

31. Ako nedôvodnú odvolací súd vyhodnotil námietku odvolateľa o nedostatočnom zdôvodnení priznávanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy za smrť blízkej osoby. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia jasne vysvetlil úvahy, ktorými sa riadil, na základe ktorých dospel k záveru o dôvodnosti žalobného návrhu v celom rozsahu, teda aj vo vzťahu k požadovanej výške náhrady nemajetkovej ujmy.

32. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v dôsledku zásahu do práva na ochranu osobnosti závisí od úvahy súdu a je limitovaná všeobecným kritériom primeranosti. Pri stanovení výšky priznaného peňažného plnenia vo všeobecnosti treba v prvom rade prihliadať na závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu, pričom pri usmrtení blízkej osoby sa jedná o zásah spočívajúci v úplnej deštrukcii úzkej rodinnej väzby usmrtením iného člena rodiny. Vo vzťahu k závažnosti ujmy je aj v danom prípade zrejmé, že pri úmrtí ide o ujmu dlhotrvajúcu, rozsiahlu a v zásade ničím nereparovateľnú (nezvratnú).

33. Samotná závažnosť ujmy vzniknutej v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti ale nie je jediným a výlučným kritériom na určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určení tejto výšky súd musí prihliadať aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Tieto okolnosti môžu byť významné tak u osoby postihnutej, ako aj u osoby, ktorá neoprávnený zásah spôsobila.

34. Intenzitu ujmy je namieste posudzovať individuálne, predovšetkým s ohľadom na intenzitu a charakter vzťahu pozostalého a zomrelého z pohľadu jeho trvania, vytvorenia osobitných psychických väzieb, psychickú odkázanosť jedinca na oporu zomrelého, pravdepodobnosť jej náhrady v budúcnosti, atď. Relevantná je tiež otázka očakávateľnosti úmrtia poškodeného v danej situácii.

35. Pri posudzovaní okolností, za ktorých k porušeniu práva v danom prípade došlo, odvolací súd za podstatné považuje to, že došlo k usmrteniu mladého človeka násilnou smrťou v dôsledku kriminálneho protiprávneho konania žalovaných, a teda ide o obzvlášť zavrhnuteľný spôsob a okolnosti usmrtenia človeka. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom žalobcov, že uvedené možno považovať za okolnosť, ktorá odôvodňuje zvýšenie náhrady nemajetkovej ujmy, práve s poukazom na vyššiu mieru útrap pozostalých, ktorí sa museli vysporiadať nielen so smrťou syna, ale zároveň sa museli psychicky vysporiadať aj so spôsobom jeho úmrtia.

36. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na to, že žalovaný v 2. rade popieral svoju vinu v priebehu trestného stíhania aj v priebehu tohto konania. Samotné trestné stíhanie prebiehalo počas dlhého časového obdobia, čo tiež možno považovať za dlhodobé útrapy, ktoré boli spôsobilé zvyšovať utrpenie pozostalých, ktorí sa tak museli obťažne domáhať spravodlivosti. Aj keď je zrejmé, že vzniknutú ujmu (ktorú žalobcovia utrpeli-smrť syna) už nebolo možné napraviť, je pochopiteľné, že kým nebola dosiahnutá spravodlivosť právoplatným odsúdením páchatel'ov, ich utrpenie bolo znásobované pocitom nespravodlivosti (keďže páchatel' nebol potrestaný). Tým, že sa páchatelia vyvíňovali, (popierali svoju vinu) boli žalobcovia vystavovaní opakovaným úkonom v rámci trestného stíhania, prípadne aj vo vzťahu k medializovaniu daného prípadu, čo jednoznačne zvyšovalo ich utrpenie.

37. Na druhej strane u obete takejto trestnej činnosti (syna žalobcov) sa jednalo o mladého človeka, ktorý viedol riadny život, ukončil vysokoškolské vzdelanie, plánoval založenie rodiny, teda mal pred sebou

dlhý plnohodnotný život, na ktorom by sa mohli podieľať aj žalobcovia, ako jeho rodičia, s ktorými mal úzke väzby.

38. Rovnako sa odvolací súd stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, ktorý zohľadnil nadštandardne intenzívny vzťah žalobcov s ich synom tak ako je to uvedené v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie, pričom zohľadnil všetky skutočnosti, ktoré vyplynuli z dokazovania, či už to bolo spoločné bývanie žalobcov so synom, jeho plán zostať s nimi bývať, založiť si rodinu a naďalej im poskytovať starostlivosť, na ktorú boli v zvýšenej miere odkázaní, najmä žalobca v 2. rade. Bolo nevyhnutné zohľadniť vek obete aj skutočnosť, že mal záujem založiť si rodinu, z ktorej by vzišli vnúčatá.

39. Ako vyplynulo z dokazovania žalobcovia v 1. a 2. rade ako rodičia boli na svojho syna, nebohého P. A., citovo naviazaní a odkázaní, jeho smrť výrazne zasiahla do ich rodinného života, ktorý tým stratil zmysel, zostali bez opory, finančnej pomoci a bez citového zázemia. Zdravotný stav a dôsledky, ktoré nastali u žalobcov v 1. a 2. rade, títo zdokladovali lekáorskými správami ako aj svedeckými výpoveďami, čo možno považovať za ďalší na zvýšenie náhrady nemajetkovej ujmy.

40. Všetky uvedené skutočnosti jednoznačne odôvodňujú výšku náhrady nemajetkovej ujmy tak, ako bola priznaná súdom prvej inštancie.

41. Nebolo možné akceptovať ani odvoláciu námietku týkajúcu sa majetkových a sociálnych pomerov žalovaného v 2. rade, ktorý je toho času vo výkone trestu odňatia slobody, keďže je potrebné zdôrazniť, že do takejto situácie sa dostal sám, svojím konaním. Rovnako sa odvolací súd stotožňuje s tvrdením žalobcov, že práve s poukazom na kriminálnu činnosť žalovaného v 2. rade ako člena zločineckej skupiny, je viac ako pravdepodobné, že príjmy z takejto činnosti nie sú legálne a preto ich nie je možné verifikovať.

42. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o povinnosti žalovaného v 2. rade zaplatiť žalobcom v 1. a 2. rade náhradu nemajetkovej ujmy, každému po 165.968 € a vo výroku o trovách konania, t.j. o povinnosti žalovaného v 2. rade nahraďiť žalobcom v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne so žalovaným v 2. rade trovy konania v rozsahu 100 %, ako vecne správny potvrdil.

43. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP spolu s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP. Žalovaný v 2. rade nebol v odvolacom konaní úspešný, preto nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, takýto nárok vznikol žalobcom v 1. a 2. rade, ktorí boli v odvolacom konaní úspešní.

44. Krajský súd v Košiciach rozhodol v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).